

UVODNIK

Pred vami je zadnja številka 19. letnika Knjižničarskih novic, kateri je priloženo še bibliografsko kazalo za leto 2009. V njem je popisan 201 prispevek, ki ste ga lahko prebrali v preteklem letu, oziroma je objavljen v tej številki.

V njej še vedno odmeva prispevek z naslovom »Kaj bo s to našo ljubo slovenščino«. Svoj pogled na problematiko je tokrat predstavil **Ivan Kanič**.

V rubriki Vsebinska obdelava se zopet vračamo k vrstilcem UDK. **Tatjana Kovač** tokrat navaja primere klasifikacij književnosti. Če bi se o tej in podobnih temah radi dodatno izobrazili, si v članku **Helene Pečko Mlekuš** pogledajte pregled izobraževanj, ki jih bo NUK izvajal v letu 2010. Če boste med ponujenimi tečaji pogrešali delavnice na temo etike, vam **Tomaž Bešter** svetuje, da samoizobraževanje začnete s knjigo Library ethics.

Novost v Mestni knjižnici Ljubljana - izposoja bralnikov na e-knjigah - predstavlja ena od avtoric projekta **Mateja Ločniškar -Fidler**.

Poročilo o uporabi že uveljavljene storitve »Oddaljeni dostop do informacijskih virov« v letu 2009 je pripravil **Srečko Bončina**.

O tretjem letu projekta »Primorci beremo slovenske avtorje« lahko preberete v prispevku **Marine Hrs**. Ne spreglejte tudi člankov **Špele Pahor** o drugih prireditvah v Mestni knjižnici Izola.

Upam, da bomo v 20. letniku Knjižničarskih novic lahko objavili tudi vaš članek.

Damjana Vovk

Kazalo:

Uvodnik	1
Metlib	1
Koledar prihajajočih srečanj	2
Klasifikacija književnosti z dodajanjem splošnih privesnih vrstilcev za kraj	3
Poročilo o uporabi storitve oddaljenega dostopa do informacijskih virov v letu 2009	4
Program izobraževanja NUK za leto 2010	7
"Kaj bo s to našo ljubo slovenščino!" – odmev na odmev	8
Etika knjižničarjev	10
Na obisku pri pravljíčarki Kristini Menih	12
Primorci beremo slovenske avtorje – že tretjič uspešno	14
Izposoja e-knjig na bralnikih v Mestni knjižnici Ljubljana	15
Slike Mojce Semprimožnik v MKI	17
Seznam novosti ICB v NUK-u	19
Razpis za najboljši študentski prispevek	20

HITRE INFORMACIJE

Letos bo konferenca IFLA Metropolitan Libraries Section potekala v Zagrebu, med 16. in 21. majem 2010. Več o konferenci si lahko preberete na <http://www.kgz.hr/metlib/metlib.asp> ali na <http://www.ifla.org/en/metropolitan-libraries/conferences>.

Potegujete se lahko tudi za enkratno štipendijo Stuart Brewer Scholarship Grant (<http://www.kgz.hr/metlib/registration.asp>).

KOLEDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

TUJINA

(izbor za obdobje marec 2010)

- **28.2.-3.3.2010**, Philadelphia, ZDA, *NFAIS 2010 Annual Conference: Redefining the Value of Information: Exploring the New Equation*, http://www.nfaiss.org/events/event_details.cfm?id=58
- **3.-5.3.2010**, Pariz, Francija, *ENID-PRIME Indicators Conference*, <http://www.enid-europe.org/conference.html>
- **3.-5.3.2010**, Toluca, Mehika, *1st International Congress on Web Studies*, <http://webstudies.info/>
- **11.-12.3.2010**, Hong Kong, *2nd conference Academic Librarian*, <http://www.lib.polyu.edu.hk/ALSR2010/>
- **15.-17.3.2010**, Trondheim, Norveška, *emtacl: Emerging Technologies in Academic Libraries*, <http://www.ntnu.no/ub/emtacl/>
- **15.-16.3.2010**, Gold Coast, Avstralija, *Somerset International Conference for Librarians and Teachers*, astar@somerset.qld.edu.au
- **15.-18.3.2010**, Leipzig, Nemčija, *4. Leipziger Kongress für Information und Bibliothek*, <http://www.bid-kongress2010.de/>
- **16.-18.3.2010**, Shah Alam, Malezija, *International Conference on Information Retrieval and Knowledge Management (CAMP'10)*, <http://fskm.uitm.edu.my/camp10/>
- **16.-18.3.2010**, Salzburg, Avstrija, *2nd Global Conference: Digital Memories*, <http://www.inter-disciplinary.net/critical-issues/cyber/digital-memories/call-for-papers/>
- **28.-31.3.2010**, Milton Keynes, VB, *ECIR 2010: 32nd European Conference on Information Retrieval*, <http://kmi.open.ac.uk/events/ecir2010/>
- **29.-31.3.2010**, Philadelphia, ZDA, *11th ACM International Conference on Multimedia Information Retrieval*, <http://riemann.ist.psu.edu/mir2010/>
- **29.-31.3.2010**, Limerick, Irska, *LILAC 2010*, http://www.lilacconference.com/dw/conference/call_for_papers.html
- **31.3.-3.4.2010**, St. Luis, ZDA, *Libraries, Archives, Museums, and Popular Culture Area*, <http://www.pcaaca.org/areas/libraries.php>

SODELOVANJE NA POSVETOVANJU

(rok oddaje povzetkov)

- **15.2.2010** za 9.-11.6.2010, Helsinki, Finland, 34th ELAG conference, <http://elag2010.nationallibrary.fi/>
- **15.3.2010** za 9.-11.8.2010, Terälahti, Finska, *8th Annual CISTM: Change Management Agenda for Information Science, Technology and Management*, <http://www.cistm.org/>
- **31.3.2010** za 1-2.7.2010, Jena, Nemčija, *4th FLOSS International Workshop on Free/Libre/Open Source Software*, <http://floss2010.pbworks.com/>
- **30.4.2010** za 19-23.7.2010, Buenos Aires, Argentina, *Milenio y memoria (III. Congreso internacional Europa – America: Museos, archivos y bibliotecas para la historia de la ciencia)*, juancarlos@orbitur.com

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Mateja Komel Snoj

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer

Naklada: 400 izvodov

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176

VSEBINSKA OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

STROKOVNE
TEME

KLASIFIKACIJA KNJIŽEVNOSTI Z DODAJANJEM SPLOŠNIH PRIVESNIH VRSTILCEV ZA KRAJ

Katalogizacija nacionalne književnosti izven matične države ali književnosti v več jezikih znotraj iste države je včasih lahko zapletena.

Označevanje z **vrstilci UDK** je enostavno: glavnemu vrstilu za književnost dodamo splošni privesni vrstilec za kraj.

Kadar v določeni večjezični državi nastajajo književnosti v več jezikih, to tudi označujemo. Primeri:

- 821.112.2(494) nemška književnost v Švici
- 821.131.1(494) italijanska književnost v Švici
- 821.133.1(494) francoska književnost v Švici
- Če želimo izraziti vse književnosti v Švici z enim vrstilcem, uporabimo vrstilec 821(494).

- 821.411.216 malteška književnost
- 821.111(458.2) angleška književnost na Malti
- 821.111(71) angleška književnost v Kanadi
- 821.133.1(71) francoska književnost v Kanadi

Podobno označujemo manjšinske književnosti in književnosti emigrantov. Primeri:

- 821.163.6(450.36) slovenska književnost v Furlaniji-Juljski krajini
- 821.163.6(439) slovenska književnost na Madžarskem
- 821.161.2(497.113) rusinska književnost v Vojvodini
- 821.511.141(498.4) madžarska književnost v Transilvaniji
- 821.161.1(430) književnost ruskih emigrantov v Nemčiji
- 821.163.6(71) književnost slovenskih emigrantov v Kanadi

Seznam še nekaterih književnosti po vrstilih UDK:

- 821.111(417) angleška književnost na Irskem
- 821.111(540) angleška književnost v Indiji
- 821.111(6) angleška književnost v Afriki
- 821.111(680) angleška književnost v Južnoafriški republiki

- 821.111(71) angleška književnost v Kanadi / kanadska književnost
- 821.111(931) angleška književnost v Novi Zelandiji
- 821.111(94) angleška književnost v Avstraliji
- 821.112.2(436) nemška književnost v Avstriji
- 821.112.2(497.4) nemška književnost v Sloveniji
- 821.112.5(493) nizozemska književnost v Belgiji
- 821.131.1(497.4) italijanska književnost v Sloveniji
- 821.133.1(493) francoska književnost v Belgiji
- 821.133.1(64) francoska književnost v Maroku
- 821.133.1(672.4) francoska književnost v Kongu
- 821.134.2(7/8) španska književnost v Srednji in Južni Ameriki
- 821.134.2(72) španska književnost v Mehiki
- 821.134.2(82) španska književnost v Argentini
- 821.134.2(83) španska književnost v Čilu
- 821.134.2(85) španska književnost v Peruju
- 821.134.2(861) španska književnost v Kolumbiji
- 821.134.2(87) španska književnost v Venezueli
- 821.134.2(899) španska književnost v Urugvaju
- 821.134.3(678) portugalska književnost v Angoli
- 821.134.3(81) portugalska književnost v Braziliji
- 821.163.4(497.6) hrvaška in srbska književnost v Bosni in Hercegovini
- 821.18(497.115) albanska književnost na Kosovu
- 821.411.21(620) arabska književnost v Egiptu
- 821.411.21(65) arabska književnost v Alžiriji
- 821.511.141(497.4) madžarska književnost v Sloveniji

Označevanje s **predmetnimi oznakami** pa včasih povzroča zadrego. Književnost izven matične države poleg jezika določa tudi zemljepisna in kulturno-zgodovinska danost. Zato se nam postavi vprašanje, kaj je bolj ustrezno, npr. »indijska književnost« ali »angleška književnost v Indiji«.

Velja pravilo, da za imenovanje književnosti uporabljamo ime naroda ali države, kadar je književnost že pristna, izvirna, samostojna entiteta. Primeri:

- Ameriška književnost *uporabi za* angleška književnost v ZDA
- Avstralska književnost *uporabi za* angleška književnost v Avstraliji
- Bošnjaška književnost *uporabi za* hrvaška/srbska književnost muslimanov v Bosni
- Brazilska književnost *uporabi za* portugalska književnost v Braziliji
- Flamska književnost *uporabi za* nizozemska književnost v Belgiji
- Mehška književnost *uporabi za* španska književnost v

Mehiki

- Španskoameriška književnost *uporabi za* španske književnosti v Srednji in Južni Ameriki

Večino književnosti izven matične države pa označujemo s predmetnimi določili za kraj. Primeri:

- Albanska književnost – Kosovo
- Francoska književnost – Kongo
- Madžarska književnost – Slovenija

Tatjana Kovač
Narodna in univerzitetna knjižnica

POROČILA

POROČILO O UPORABI STORITVE ODDALJENEGA DOSTOPA DO INFORMACIJSKIH VIROV V LETU 2009

Center za informacijske storitve Narodne in univerzitetne knjižnice je tudi v letu 2009 upravljal s storitvijo oddaljenega dostopa za potrebe knjižnic Univerze v Ljubljani, Centralne tehniške knjižnice ter Narodne in univerzitetne knjižnice. Oktobra se je pridružila še knjižnica Akademije za glasbo.

Upravljanje s storitvijo je pomenilo dnevno spremljanje in preverjanje, vzdrževanje, dopolnjevanje in popraviljanje nastavitvev potrebnih za nemoteno prijavo na oddaljen dostop ter nastavitvev, ki so omogočale normalno delovanje s servisi različnih ponudnikov. Spremljali smo razvoj programske opreme, dopolnjevali konfiguracije programske opreme in vključevali nove funkcionalnosti.

Največ opravil je bilo v zvezi z nastavitvami za prijavo (posredovanje ob izpadih strežnikov za prijavo, prilagajanje nastavitvev novim parametrom itn.).

Zaradi pogostih potreb po spremeni- njanju parametrov in nastavitvev, smo v sodelovanju z IZUM-om v drugi polovici leta 2009, po številnih preizkušanjih in popravkih, postopoma implementirali SIP2 protokol za prijavo uporabnikov. Do konca leta smo za vse knjižnice Univerze v Ljubljani, ki so vključene v storitev oddaljenega dostopa ter Narodne in univerzitetne knjižnice uspešno zaključili prehod na SIP2. Nov protokol zmanjšuje število posegov, ki so pred tem bili potrebni ob vsaki spremembi na strežnikih za prijavo. Poleg tega nov protokol omogoča določanje dodatnih pogojev za potrebe prijave.

Tudi portal DiKUL (MetaLib) uporablja za potrebe prijave uporabnikov enak sistem kot oddaljen dostop. Zaradi nekoliko zahtevnejše implementacije SIP2 protokola na MetaLibu, prijava uporabnikov še vedno poteka preko starega protokola. Vzporedno smo tako dopolnjevali parametre za prijavo za pot-

rebe DiKULa (MetaLib-a). Vse spremembe parametrov, ki so se nanašale na prijavo smo sprotno posredovali v Italijo upravljavcem strežnika za DiKUL.

Ugotavljali in odpravljali smo težave pri izpadih delovanja oddaljenega dostopa in DiKUL-a. Poleg navedenega smo tekoče reševali težave posameznih knjižnic tako pri lokalnem kot oddaljenem dostopu. Večina težav se je pojavljala zaradi spremenjenih IP-jev knjižnic oz. fakultet, ki niso bili registrirani na strani ponudnikov informacijskih virov. Članom knjižnic, ki so vključene v storitev, smo pomagali reševati težave pri prijavi na oddaljen dostop in portal DiKUL. Pretežni del težav je bil v zvezi z napačnimi ali pozabljenimi gesli, potekom članstva v knjižnicah, spremembami statusa člana itn.

V aprilu 2009 smo namestili zaupanja vreden ceretifikat, ki je odpravil nadležna opozorila o možnih tveganjih pri prijavi na oddaljen dostop v

brskalnikih uporabnikov. Konec leta je ta certifikat potekel. Namesitili smo novega, ki pa ga brskalnika Firefox in Opera še ne prepoznata. Ponudnik certifikata je v fazi dogovarjanja z razvijalci obeh brskalnikov in v kratkem bi moral biti certifikat potrjen tudi s strani omenjenih brskalnikov. Certifikat pa normalno prepoznavajo in sprejemajo brskalniki Internet Explorer, Chrome, Safari itn.

Uporabniško dokumentacijo smo tekoče dopolnjevali na spletnih straneh Mrežnika - Portala informacijskih virov.

Vsako leto pripravimo podatke o uporabi storitve po posameznih knjižnicah, številu uporabnikov in številu prijav. Podatki za leto 2009 so objavljeni v tabeli 1 in grafikonih 1-3.

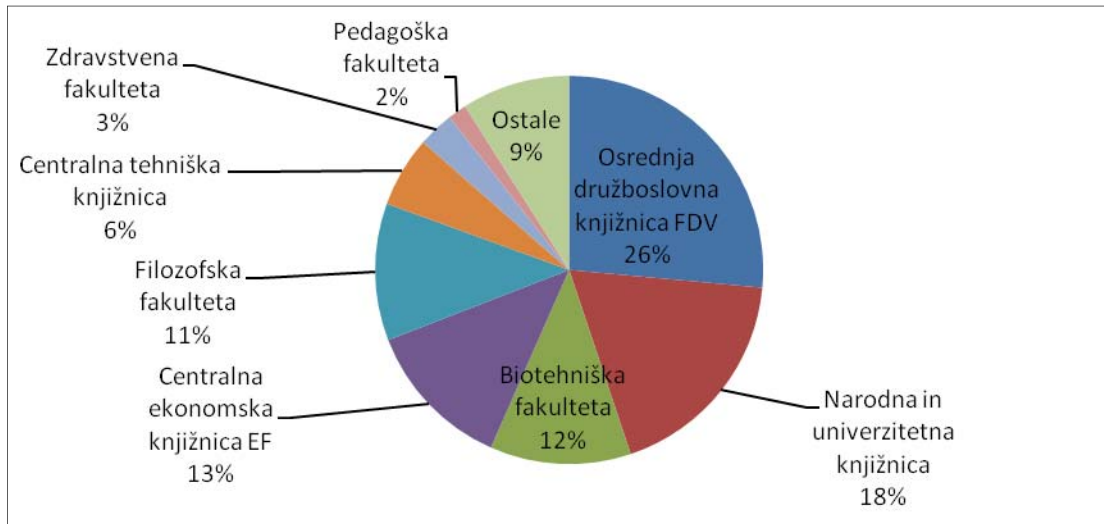
Na storitev oddaljenega dostopa so se člani knjižnic UL, CTK in NUK prijavi 120.886 krat, kar pomeni v primerjavi z letom 2008 (92.624) 31 odstotno zvišanje. Število uporabnikov storitve se je s 9.967 v letu 2008 povečalo na 13.763, kar pomeni 38 odstotno zvišanje.

Srečko Bončina

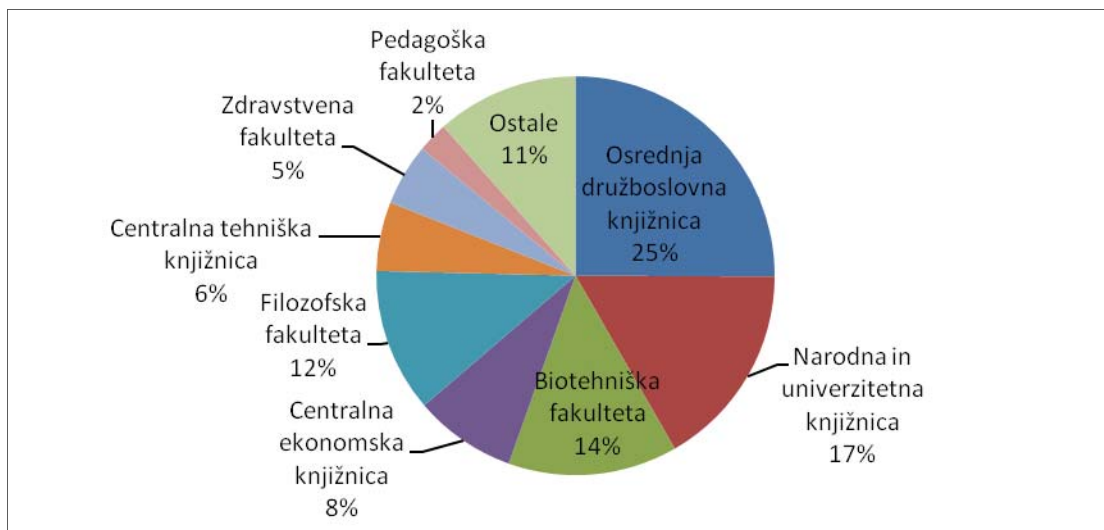
Narodna in univerzitetna knjižnica

Tabela 1: Uporaba storitve oddaljenega dostopa

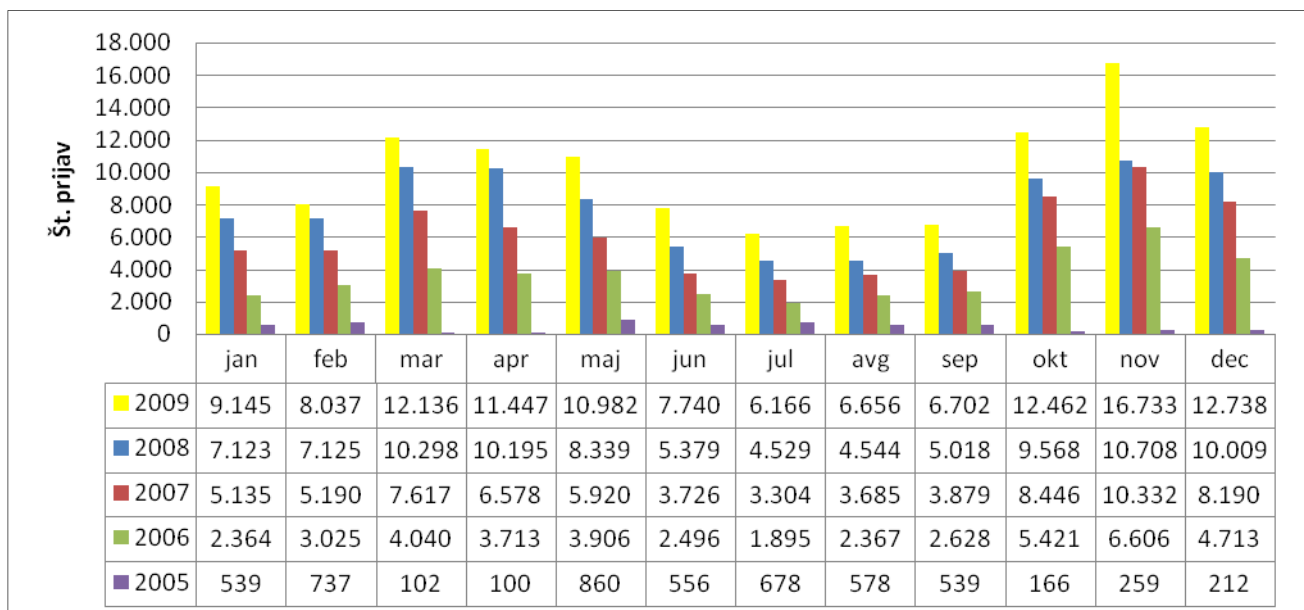
Članica Univerze v Ljubljani	Št. prijav osebja in študentov UL	Št. prijav ostalih članov	Št. vseh prijav	Št. članov uporabnikov storitve
Narodna in univerzitetna knjižnica	18.578	3.666	22.244	2.287
Centralna tehniška knjižnica	6.805	311	7.116	769
Akademija za glasbo	82	0	82	13
Akademija za gledališče, radio, film in televizijo	41	1	42	10
Akademija za likovno umetnost	56	1	57	14
Biotehniška fakulteta	13.511	701	14.212	1.140
Centralna ekonomska knjižnica EF	14.474	639	15.113	1.890
Centralna medicinska knjižnica MF	1.567	57	1.624	193
Fakulteta za arhitekturo	114	16	130	28
Fakulteta za elektrotehniko	1.676	5	1.681	143
Fakulteta za farmacijo	257	44	301	27
Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo	489	49	538	114
Fakulteta za matematiko in fiziko	80	50	130	44
Fakulteta za pomorstvo in promet	462	44	506	85
Fakulteta za računalništvo in informatiko	750	3	753	88
Fakulteta za socialno delo	346	33	379	74
Fakulteta za strojništvo	1.293	98	1.391	225
Fakulteta za šport	573	23	596	96
Fakulteta za upravo	725	18	743	181
Filozofska fakulteta	13.154	661	13.815	1.602
Naravoslovnotehniška fakulteta	818	79	897	101
Osrednja družboslovna knjižnica FDV	31.022	962	31.984	3.447
Pedagoška fakulteta	1.770	104	1.874	338
Pravna fakulteta	274	31	305	62
Teološka fakulteta	156	34	190	63
Veterinarska fakulteta	528	34	562	39
Zdravstvena fakulteta	3.421	200	3.621	690
Skupaj	113.022	7.864	120.886	13.763

Grafikon 1: Število prijav na oddaljen dostop po članicah Univerze v Ljubljani

Grafikon 2: Število članov uporabnikov storitve po članicah Univerze v Ljubljani

Grafikon 3: Število prijav na oddaljen dostop po mesecih v letih 2005-2009

PROGRAM IZOBRAŽEVANJA NUK ZA LETO 2010

Narodna in univerzitetna knjižnica bo tudi v letu 2010 organizirala in izvajala različne oblike izobraževanja za knjižnične delavce in uporabnike knjižnic ter bibliotekarske izpite. Program izobraževanja je dostopen na spletni strani NUK (URL: <http://www.nuk.uni-lj.si/>), kjer bodo sproti objavljene tudi informacije o morebitnih spremembah v programu.

Izobraževalni program za knjižnične delavce obsega naslednje sklope:

- izobraževanje za začetnike v stroki je namenjeno predvsem knjižničnim delavcem - začetnikom, ki prihajajo iz drugih strok in ki se usposablajo za delo oziroma se pripravljajo na bibliotekarski izpit;
- permanentno izobraževanje - na delavnicah in tečajih se udeleženci seznanijo z novostmi in trendi razvoja na področju knjižničarstva pri nas in v svetu;
- izobraževanje za vzajemno katalogizacijo je namenjeno knjižničnim delavcem, ki se usposablajo za delo v sistemu vzajemne katalogizacije oziroma tistim, ki želijo pridobiti dovoljenje (licenco) za vzajemno katalogizacijo.

V sklopu permanentnega izobraževanja naj opozorimo na:

- delavnico: *Moje delo – ogledalo knjižnice*. Namenjena je knjižničnim delavcem, ki imajo pri svojem delu neposreden stik z uporabniki. Udeleženci se bodo med drugim seznanili, kako lahko s svojim delom, osebno urejenostjo in urejenostjo delovnega mesta vplivajo na odzive uporabnikov.
- tečaj: *Knjižnice in socialna omrežja*. Namenjen je knjižničnim delavcem, ki želijo spoznati prisotnost knjižnic na spletnih socialnih omrežjih, navezati stik z uporabniki s pomočjo sodobnih spletnih aplikacij in z uporabo le-teh predstavljati svojo knjižnico.

Tečaji o izgradnji in upravljanju knjižničnih zbirk; inventarizaciji; izločanju in odpisu gradiva niso vključeni v program izobraževanja za leto 2010. Izvedli jih bomo, če bo zanje dovolj zanimanja; tudi glede na želje in potrebe (»po naročilu«) določene knjižnice.

Bibliotekarski izpiti

Bibliotekarski izpiti bodo od 31. maja do 11. junija in od 29. novembra do 10. decembra (NUK, Učilnica -

Leskoškova 12). Kandidatom priporočamo udeležbo na tečajih, ki jih izvajamo v sklopu izobraževanja za začetnike v stroki kot tudi na tečajih permanentnega izobraževanja, na katerih bodo poglobili znanje o nekaterih izpitnih vsebinah:

- *Osnove varovanja in zaščite gradiva,*
- *Inspekcijski nadzor v knjižnicah,*
- *Učinkovito referenčno delo v sodobni knjižnici,*
- *Značilnosti in opis elektronskih virov,*
- *Elektronski časopisi, elektronske knjige in knjižnice,*
- *Digitalizacija v knjižnicah – izgradnja digitalnih zbirk,*
- *Značilnosti in opis elektronskih virov.*

Za opravljanje bibliotekarskih izpitov bodo tudi v letu 2010 veljala določila Samoupravnega sporazuma o pridobivanju strokovnih kvalifikacij bibliotekarske stroke (UL SRS, št. 30/1980). Glede na dosedanje ugotovitve o uspešnosti kandidatov pri opravljanju izpitov, *Izpitna komisija priporoča, naj knjižnice dosledno upoštevajo določila o dolžini pripravniške dobe (24. člen sporazuma). Vodjem (direktorjem) knjižnic priporoča, da Izpitni komisiji predlagajo skrajšanje pripravniške dobe le v izjemnih primerih in sicer za tiste kandidate, ki so pri usposabljanju posebno uspešni in sposobni za samostojno delo v stroki (38. in 39. člen sporazuma), kar lahko dokažejo z ustreznimi dokumenti.*

Za kandidate, ki niso več pripravniki in ki prihajajo iz drugih strok, Izpitna komisija prav tako priporoča, da se usposablajo v skladu s 24. členom sporazuma; vsekakor pa naj doba usposabljanja kandidatov ne bo krajša od pol leta (polni delovni čas).

Izobraževalni program za uporabnike knjižnic

Za uporabnike knjižnic izvajamo krajše brezplačne tečaje za učinkovito uporabo portala Digitalne knjižnice Slovenije in tečaje iskanja po elektronskih informacijskih virih. Udeleženci se prijavijo v Centru za informacijske storitve NUK (tel. 01/200-11-94, elektronski naslov: CIS@nuk.uni-lj.si), kjer dobijo tudi dodatna pojasnila o tečajih.

Helena Pečko Mlekuš
Narodna in univerzitetna knjižnica

"KAJ BO S TO NAŠO LJUBO SLOVENŠČINO!" – ODMEV NA ODMEV

Za uvod – kako je do odmeva (s težavami) sploh prišlo

Zadnje dni iztekajočega se leta je bilo med prazniki toliko nekoristnega časa in tako nekreativno slabo vreme, po televiziji pa so vsi kanali predvajali že petkrat videne filme pretežno jokave ali pa do kraja razbijaške vsebine, da se je branje kar samo ponujalo kot najboljša rešitev iz sicer na videz nerešljive zagate. Ne pretežno branje, pa vendarle kaj novega in zanimivega . . . na primer Knjižničarske novice, saj zadnje številke, to je 11/2009, še nisem prebral. Upsss . . . geslo!?! Imam ga v službi, skrbno zapisno v beležnici in varno shranjeno v predalu, prazniki so in hiša je zaklenjena! Bravo, bibliotekarji, pridigamo odprte arhive in zahtevamo od znanstvenikov prosto dostopno objavlanje, mi pa sedem ključavnic na vrata in tri gade pred njih! Ampak ortodoksni bibliotekarji se znajdejo in po polurni "telovadbi" so se mi Knjižničarske novice odprle kot žlahten lotosov cvet. Grenek priokus pa je ostal.

Ja, kaj bo s to našo ljubo slovenščino . . . ?

Veseli me, da se je kolegica dr. Anja Dular v novembrski številki Knjižničarskih novic¹ dotaknila problema javne rabe slovenščine, tokrat v naših strokovnih krogih. O tem imamo pedantni Slovenci celo zakon². Jezik je temelj identitete in obstoja naroda, tako majhnega, kot

je slovenski, pa še sploh! Triinšestdesetmilijonski narod Francozov se tega zaveda že skozi vso svojo zgodovino, slovaropisje je tam doma, nad jezikom čisto zares bdi Akademija, na televiziji prirejajo pomembna in odmevna vsenacionalna jezikovna tekmovanja na najvišji ravni in ob sodelovanju plejade najpomembnejših akademikov, zavzeto in organizirano so vzeli na piko *franglais* . . . Mi smo se v preteklosti dokaj dobro uprli nemškutarstvu (no, če je vaš mehanik dovolj dober strokovnjak, vam bo še vedno zamenjal »pakne« in ne zavornih oblog!), dovolj dobro smo filtrirali srbokroatizme (ampak zares sočne kletvice pa so res samo od tam uvožene), pri *sloglašini* pa nam očitno zmanjkuje sape. Res je, časi so drugačni in interesi v ozadju tudi. Globalizacija je tukaj pokazala zobe, brezobzirno gnanje za dobičkom je brezbrizno odrinilo lep jezik tudi tam, ali pa mogoče še najbolj tam, kjer so izdelki namenjeni otrokom, in zato malo manj izobražena mamica v *hipermarketu* več ne zna prebrati in izgovoriti imena slovenskega otroku namenjenega kašastega soka, ampak prilagodljiva mladina brez težav kljub temu »itaq đabest v orto ful founa in surfa na kompu«. *Non olet*³. Da je zadrega še večja, je današnji razvoj na vseh področjih človekovega delovanja, naj bo doma ali v stroki, tako hiter in tako prežet z (ameriško) angleščino, da brez tega več ne gre. Najprej

so tehnologija, razvoj, znanje prihajali čez lužo in seveda opremljeni z angleščino, danes spremlja angleščina tudi izdelke in znanje iz Singapura, Koreje . . . Strokovnjaki so prisiljeni zasledovati razvoj svoje panoge v tujem jeziku in če hočejo uspeti (v to jih sili tudi družbeno priznani sistem vrednotenja raziskovalnega dela), morajo objavljati predvsem in samo v tujini (objavljati doma je skoraj nekoristno!). Priznam, da kot gospodinjec tudi sam pogosto posežem po izvornih angleških navodilih za gospodinjske aparate, ker pač nadvse inovativnih slovenskih prevodov kljub prizadevanju ne razumem. Pisani so v tuščini. Ste se že spoprijeli z *Windows 7 Home Edition* v slovenskem jeziku? Pa se boste prej ko slej morali . . .

Povsem se strinjam z dr. Dularjevo, da se premalo trudimo in preveč nonšalantno mrcvarimo svoj jezik, dopuščamo (ali celo izvajamo) po liniji najmanjšega odpora posilstvo najhujše vrste. Ena od manifestacij stroke, vede, znanosti je tudi urejeno poimenovanje izrazov, ki jih ta v strokovnem komuniciranju uporablja, pogosto tudi malce izven konteksta splošnega jezika. Saj zato je strokovni jezik ali jezik stroke. Strokovno izrazje lahko pomensko odstopa od splošnega jezika, strokovni termin je pogosto pomensko natančnejši (spomnimo se samo *knjige* in *časopisa* v bibliotekarski terminologiji in v splošnem jeziku),

1 Dular, Anja: Kaj bo s to našo ljubo slovenščino!, Knjižničarske novice 11/2009, dostopno samo z geslom na naslovu http://www.nuk.uni-lj.si/knjiznicarskenovice/2009_11_kaj.asp.

2 Zakon o javni rabi slovenščine, Uradni list RS, št. 86/2004 z dne 5. 8. 2004, stran 10418, ali <http://www.uradni-list.si/1/content?id=50690> (seveda brezplačno in brez gesla).

3 *Ne smrdi*. Tako je rekel Vespažijan za denar, ki ga je zbiral z javnimi pisoarji (ki pa prislovično smrdijo).

v posameznih strokah pa so si lahko pomeni na videz enakega izraza celo zelo različni (npr. *lokalni dostop* v bibliotekarstvu ali v računalništvu). Že sam obseg izrazja in njegova raznolikost predstavljata terminološki problem vsake stroke, nenatančnost ali celo površnost pri uporabi težavo samo stopnjujeta in lahko vodita celo v neustrezno razumevanje med strokovnjaki iste stroke. Izredno hiter razvoj strok v zadnjih desetletjih, vse pogostejša multidisciplinarna povezanost strok in ponekod že skoraj izključna uporaba tujejezične (angleške) strokovne in znanstvene literature so povzročili nezadržan plaz velikega števila tujih izrazov, za katere v tako kratkem času pogosto ni bilo mogoče najti primernih ustreznikov v maternem jeziku. To ni samo problem slovenščine, s to težavo se spopadajo vsi jeziki (razen angleščine, ki nova poimenovanja plodovito kuje). Z vdorom in popularizacijo računalniške tehnologije v vsakdanjem življenju je postala situacija že domala neobvladljiva, še toliko bolj, ker se z neustrezno rabo, pogosto zaradi *marketinskega efekta* celo namerno popačeno in neustrezno rabo, srečujejo že otroci v najnežnejšem otroštvu in v takem jezikovnem okolju tudi odrasčajo.

Slovensko bibliotekarstvo kljub svoji bogati tradiciji in močici vplivnih in pomembnih bibliotekarjev v svojih vrstah terminologije nima najbolje urejene. Tudi prvi slovenski bibliotekarski terminološki slovar, ki je po dolgih letih nastajanja končno v tisku, pomeni samo skro-

men prvi korak k urejanju terminologije na področju bibliotekarstva in informacijske znanosti. Že omenjena multidisciplinarnost in zelo tesno povezovanje z računalniško tehnologijo nas postavljata pred skoraj nerešljiv problem tudi zato, ker celo računalniška terminologija v slovenščini kljub večjemu številu tiskanih in elektronskih *slovarjev računalništva*⁴ ni urejena. Že prazgodovinski *online* še vedno ni zadovoljivo rešen, *harvesting* pa je za prenekatero preveč nov in v slovarje še ni vključen . . . Zato se v celoti strinjam s trditvijo dr. Alenke Kavčič-Čolić⁵, da ". . . se nenehno srečujemo s problematiko prevajanja tujk s področja informatike v slovenščino. Dejstvo je, da razvoj informacijske tehnologije prehiteva razvoj slovenskega jezika." Vendar se pri tem ne smemo prenačiti in ne smemo pozabiti, da gre za dve pomembni in razviti stroki, ki avtonomno in kompetentno razvijata in gojita svojo lastno terminologijo – ne izumljajmo kolesa, ne delajmo svojih prevodov (bolje ustreznikov) za izraze, ki so tipično domena njihovega znanja! Uporabimo to njihovo (terminološko) znanje. Res pa je, da tudi oni zamujajo, *harvesting* je lep primer. Čudi pa me, da v času nekajletnega slovenskega projekta, ki ga vodita in izvajata na področju zajemanja in arhiviranja spletnih virov dve vodilni slovenski inštituciji (ena za bibliotekarstvo, druga za računalništvo in informatiko), ni nastala beležka najpogostejših uporabljenih izrazov, ki bi morala biti del projektne dokumentacije.

Vsekakor pritrjujem dr. Kavčič-Čolićevi, da nekatera poimenovanja hočeš nočeš ostajajo tujke in za njih ni (in morda nikoli ne bo) slovenskega ustreznika. *Digitalni objekt, aglomerator, repozitorij* bodo najverjetneje imeli tako usodo, sam pridevnik *digitalni* pa prav gotovo, saj je tudi *elektronski* postal že čisto naš. Osebnost se zelo zavzemam za slovenska poimenovanja, kadar je to mogoče, včasih pa je treba popustiti. Brez bolečin smo sprejeli *catalog, incipit, deskriptor, mikrofilm* . . . tudi *arhiv* ni slovenski. Francozi so bili mnogo bolj korajžni in prodorni, lotili so se temeljito in udarno (pa ne mislim na Asterixa, ki je požgal McDonaldsove okrepčevalnice!), *digitalni* so, ne da bi trenil, prevedli v *numerični* oz. *številski* in računalniški katalog je zato *catalogue numérique!* Podobno so naredili z *digitalizacijo* (uštevilčenje?). Taka pilula je tudi zame pregrenka! Nekatero podobno inovacije so v slovenščini sprva naletele na burne odzive in neodobranje, pa so se potem kljub vsemu "prijele", takšna je na primer *zgoščenka*, ki pa jo je tudi povozil čas in je zato postala nenatančno poimenovanje. Sprva smo jo uporabljali za CD-ROM, kasneje tudi za glasbeni CD, potem so prišli zapisljivi diski in danes ni več jasno, ali sta zgoščenki tudi DVD in Blu-ray disk . . . Problem nekaterih tujk, ki lahko z rabo postanejo izposojenke, je pogosto tudi nezmožnost tvorjenja besedotvorne družine, to je različnih besednih vrst, najpogostejše so to vsaj samostalnik, glagol in pridevnik, npr. katalog, katalogizirati, katalogiziran, kataložni . . . *Harve-*

4 Npr. spletni *Slovar* Slovenskega društva INFORMATIKA, www.islovar.org.

5 Kavčič-Čolić, Alenka: Odziv na komentar: "Kaj bo s to našo ljubo slovenščino!", Knjižničarske novice 11/2009, dostopno samo z geslom na naslovu http://www.nuk.uni-lj.si/knjiznicarskenovice/2009_11_odziv.asp.

sting je gotovo tak. Angleščina je v tem pogledu morfološko mnogo bolj "praktična", ker lahko ista beseda pogosto nastopa v vlogi samostalnika, pridevnika, glagola in še kaj (npr. a *catalogue*, to *catalogue*, a *catalogue card*).

V besedilu dr. Kavčič-Čoličeve zato poslovenjenje (à la Koseski) naziva *Bibliotekarska terminološka komisija v Komisijo za izrazoslovje na področju knjižničarstva* jemljem zgolj z dobrohotnim humorjem in samo skromno pripominjam, da se *komisiji* po slovarju tujk reče *odbor* . . . Nikakor pa ne morem mimo omembe svojega imena in imena zgoraj omenjene komisije, pardon, odbora . . . Ni res, da se Bibliotekarska terminološka komisija še ni uspela sestati, ker ni sredstev. Komisija se redno in volontersko, zagnano in delovno sestaja že dvajset let skoraj vsak petek in je imela ta teden že svojo 586. redno sejo, v lanskem letu je bilo 26 sej! Sestaja se ne glede na

pomanjkanje sredstev in pravkar je v tisku rezultat mnogoletnega prizadevanja, odrekanja in vztrajanja peščice zagnanih idealistov ne glede na razumevanje ali nerazumevanje strokovnega okolja, spletna verzija slovarja je že nekaj let *prosto dostopna* in jo je komisija vzdrževala tudi takrat, ko ji je najvišja slovenska bibliotekarska institucija odrekla gostoljubje na svojem spletnem strežniku. Kljub obsežnemu in zahtevnemu delu pri pripravi bibliotekarskega terminološkega slovarja je komisija (pet požrtvovalnih posameznikov v svojem prostem času) vedno priskočila na pomoč, kadar je bilo to smiselno in potrebno, svetovala je na primer pri prevajanju bibliotekarskih priročnikov in standardov, opravila redakcijo sklopa gesel "bibliotekarstvo" za Veliki angleško-slovenski slovar Oxford, opravila kritični pregled prevoda nekaterih standardov (ISO 8, ISO 215, ISO 214, ISO 2145), objavljala strokovne prispevke v reviji Knjiž-

nica in podobno. Avtorica je v članku sama poudarila, da gre izrecno za *izraze s področja računalništva in informatike*, zato je za tovrstna vprašanja s teh področij gotovo kompetenten kak drug naslov. Vprašanja s področja bibliotekarske terminologije pa so vedno dobrodošla, kot so dobrodošle tudi vse pripombe in kritična opazanja v zvezi s spletno verzijo Bibliotekarskega terminološkega slovarja, ki je *prosto dostopen* na spletišču revije Knjižnica⁶ že nekaj let. Žal v tem času ni bilo na terminološkem forumu, ki spremlja slovar, niti ene objave uporabnikov.

Ivan Kanič

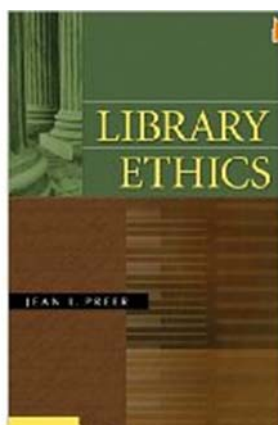
Bibliotekarska terminološka komisija

Prispevek je objavljen (15.1.2010) tudi na bibliotekarskem blogu *Biblioblog* na naslovu www.biblioblog.si.

⁶ <http://revija-knjiznica.zbds-zveza.si/terminologija.html>.

POVABILO
K BRANJU

ETIKA KNJIŽNIČARJEV

vir slike:

www.amazon.com

Etika spada med filozofske discipline, ki so si ga druge stroke redno izposojale. Vsakokrat, ko se je potrebno obrniti na nek pravilnik obnašanja, vedenja in delovanja ljudi, se govori o etiki. In tako je danes precej popularno nagovarjati posamezne etike, med katerimi so nekatere bolj na udaru, druge manj. Med te posamezne spada tudi etika knjižničarjev, ki pa vseeno je malce drugačna od "običajnih". Zakaj? Preprosto zaradi tega, ker **maloka-**

tera stroka nosi odgovornosti do tako različnih elementov njene dejavnosti na način, kot se to kaže pri knjižničarjih. Zato je že pred branjem knjige takšnega tipa, kot jo imam pred seboj zanimiv premislek o teži in sofisticiranosti predložene teme. A tej knjigi breme takšne teže ni odveč. Vse zanimivosti, dileme in moralna vprašanja, skupaj s praktičnimi primeri in dejansko izdanimi etičnimi kodeksi knjižničarske stroke so vsebovane v delu *Jean Preer*,¹ ki nosi naslov *Library Ethics*.²

Ker tej knjigi vsebinsko zamerim pravzaprav le eno, niti ne zanemarljivo prepreko, je čisto vseeno, če jo zapišem že na začetku. Na žalost je v praktičnih pri-

¹ Avtorčin življenjepis z bogato bibliografijo je dostopen na http://www.slis.indiana.edu/faculty/iupui/preer_cv.html (uporabljeno 19.1.2010).

² Jean Preer, *Library Ethics*, Libraries Unlimited, Westport, Connecticut, London, 2008.

merih, referencah in pri zgodovinskih pregledih **veza na ameriško geografsko področje**. Ampak, glede na to, da so vprašanja etike, ne glede na poklic, pravzaprav univerzalna in se vsaj glede na geografsko pogojenost, od lokalnih specifik ograjujejo, bo ta knjiga vseeno zelo zanimiva tudi vsem z drugih koncev sveta.

V *Library Ethics* se skozi spodobnih 250 strani razprostre večina problematike, s katero se v vsakodnevnem (delo z uporabniki...) in malce manj vsakodnevnem angažirajo (izgradnja podobe knjižničarja...) srečujejo knjižničarji. Vsebina je razdeljena v devet poglavij, ki se ukvarja s **poklicem, identiteto in vrednotami knjižničarja**, z nosilcem **posredovanja knjižničnih storitev**, z **uporabniki**, z **vsebino posredovane informacije**, s **formatom**, v katerem je ta informacija posredovana, s posebnimi filozofskimi in finančnimi konflikti, s katerimi je v knjižnicah opravka, z zaupnostjo in **prihodnostjo knjižničarja**. Tej razdelitvi v poglavjih sledi zanimiva **časovnica razvoja etike knjižnic** in v dodatku najdemo **različne oblike etičnih kodeksov** – tako splošne kot tudi kodekse specialnih knjižničarjev. Pred zaključkom knjige si sledita tudi razdelka z napotili za nadaljnje branje in več kot dobrodošel indeks nazivov, institucij, imen in glavnih pojmov dela.

Poglavja so razdelana razgibano in dovolj provokativno, da ponujajo gradivo v razmislek in obenem tudi pokaže na praktične rešitve razvpihim etično spornim dilemam, ki so se pojavile na bibliotekarskem zemljevidu (ameriške) zgodovine. V poglavju, ki nagovarja odnos knjižničarjev do uporabnikov, je tako npr. opisan zanimiv primer iz leta 1979, ko so v knjižnici v *Winston-Salemu* omogočili razstavo in predstavitev *Ku-Klux klanu*. Zgodba je sila enostavna. Vse se je pričelo s tem, ko je knjižnica objavila svoj pravilnik o uporabi prostorov knjižnice. Ta pravilnik je omočil *Ku-Klux klanu*, da je februarja 1979 priredil svoj večer v avditoriju knjižnice. Hitro se je pokazalo, da ne bo šlo za miren večer in ta se je končal s pretepom in posegom policijskih enot, ki so predčasno zaprle razstavo. Argument uprave knjižnice je bil ta, da "ne smejo samovoljno izbirati skupin, ki želijo uporabiti prostore knjižnice, če spoštujejo pravila, ki veljajo za vse enako". Po tem dogodku so pravilnik spremenili. A priokus moralno sporne situacije ostaja. Etična dilema, ki se izraža iz tega barvitega primera, ostaja še danes

aktualna: **Do kam lahko peljemo enakost dostopa knjižnice za vse?** Vprašan pa je v resnici še veliko več: Kaj takšna razstava pove o knjižnici? Kaj predstavitev povejo o knjižnicah na splošno? Ali vaša strpnost pri dovoljevanju predstavitev nestrpnih ideologij pomeni prehod v nestrpnost samo? Koliko se knjižničarji lahko vmešavamo v dovoljene predstavitve? Ali imamo dovoljenje za blage oblike cenzure? Ali blaga cenzura sploh obstaja? ... in takšne zgodbe bi še lahko pletli. Smisel izpostavljanja takšnega dogodka je ta, da se že v majhni, v nekem smislu obstranski - dejavnosti knjižnice odpira Pandorina skrinjica, ki kot majhen mikrokozmos ponuja pot težkih odločitev.

Knjiga ima svojo posebno vrednost natanko zaradi tega, ker ji uspe manevrirati med izjemno napornim področjem etičnih dilem, poleg tega pa ne posiljuje bralca z odgovori tam, kjer so bistvena predvsem vprašanja. Še eno takšno vprašanje, ki bi ga izpostavil, je vprašanje, ki se v sodobnem knjižničarstvu na tiho velikokrat ponavlja. Namreč, ali lahko brez moralne krivde rečemo, da so knjižnične storitve enako učinkovite in kvalitetne tudi v knjižnicah, kjer ni zaposlenih poklicno izobraženih knjižničarjev? Ali sta poklicno izobražen knjižničar in priučeni knjižničar primerljiva v svoji učinkovitosti? Verjetno je namig, da bo poizkus odgovora sprožil le še novo vprašanje, v resnici popolnoma odveč.

V branje posebej priporočam tudi poglavje o etičnem odnosu knjižničarja do posredovanih informacij. Takoj na začetku je opisan eksperiment, ki se ga je leta 1976 lotil študent bibliotekarstva *Robert Hauptman*. Šlo je za to, da je omenjeni študent šel do trinajstih bibliotekarjev in jih prosil za pomoč pri gradivu, ki bi opisovalo sestavljanje bombe. In prišel je do zaključka, da mu je le eden od teh trinajstih zavrnil pomoč, pa še to zaradi njegovega statusa (Robert ni bil študent dotične univerze), ne zavoljo etičnih načel. Vsekakor pomenljivo, a po svoje razumljivo. Referenčni knjižničarji nismo pri svojem delu osredotočeni na prevpraševanje o smotrih iskalnih zahtevkov, ki jih podajajo naši uporabniki, temveč smo tam zato, da jim pomagamo najti tisto, kar želijo. Vseeno pa stvari niso tako črno-bele in avtor knjige izpostavi tudi to – knjižničarji moramo postaviti svoj poklic kot **poklic s vsebinsko noto**. Nasploh, ker v tem smislu večkrat hodimo na meji cenzure. Ali, kar je še huje, na meji samocenzure. Vsekakor zanimivo poglavje.

V vsakem primeru pa ob branju Preerjeve knjige priporočam, da si na zaslon prikličete *Etični kodeks slovenskih knjižničarjev*³, ki ga je ZBDS sprejela leta 1995. Preprosto zato, da vidite, kako v določenih situacijah, na katere namiguje knjiga, rešitve svetuje krovna organizacija našega ceha. Tudi naš *Etični kodeks* je namreč naravnano večplastno in na ta način ustreza splošno razvejani podobi etike knjižničarjev.

Library Ethics se na zanimiv način distancira od klasičnih monografskih pregledov, ki so se ukvarjali s kakim posameznim aspektom bibliotekarskega dela. Že odločitev za relativno uspešen poizkus opredelitve in zamejitve tako obsežne tematike si zasluži ustrezno pozornost. Kot sem omenil na začetku, delo o etiki bibliotekarja vsebuje bibliotekarjev odnos do knjig; do

drugega knjižničnega gradiva; do stavbe, v kateri dela; do uporabnikov, s katerimi ima opravka; do informacij, ki jih posreduje tem uporabnikom; do sodelavcev in ustanove, kateri pripada; obenem pa tudi do podobe knjižničarja kot takega, do katerega ima sodobnost zelo nejasen in nedoločen status. Ta knjiga je zato preprosto namenjena vsakemu knjižničarju, ki se **sprašuje o svoji odgovornosti**, hkrati pa daje pozitivno naravnano vtis, da želi vsakemu knjižničarju zbuditi **odgovornost do spraševanja**. Za etiko knjižničarjev si je vredno vzeti nekaj časa več...

Tomaž Bešter

Narodna in univerzitetna knjižnica

3 Dostopno na naslovu http://www.zbds-zveza.si/eticni_kodeks.asp (uporabljeno 19.1.2010).

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

NA OBISKU PRI PRAVLJIČARKI KRISTINI MENIH

Kristina Menih je bila rojena leta 1958 v Kopru. Kot otrok je bila izredno živahna in radovedna. Vzgajali in oblačili so jo kot fanta in oče jo je naučil plezati po skalah, kuriti ogenj, žagati, zabijati žeblje, mama pa kuharskih veščin in gospodinjskih opravil.

Oba starša sta ji v najzgodnejših letih brala in pripovedovala mnogo pravljic in pripovedk, ob odraščanju v stari meščanski vili, ograjeni z visoko ograjo pa se je v zaraščenem vrtu počutila kot Pika Nogavička.

Kristinina mama Nada je že kot desetletni otrok začela v svojih dnevnikih skrbno popisovati svetovne dogodke in življenje okoli sebe. O družinski zgodovini je spraševala starejše in tako se je do danes ohranilo neizmerno bogastvo spominov na družinske člane rodovin Hrovat in Pirnar vse od sredine 19. stoletja dalje, ki sta jih s Kristino pred kratkim uspeli tudi digitalizirati.

Kristina Menih je po končani gimnaziji vpisala študij arheologije, nato pa se je začela ukvarjati z mnogimi projekti: z modnim oblikovanjem unikatnih ženskih oblačil, s pisanjem strokovnih besedil in novinarstvom, z delavnicami za otroke in vzgojitelje, s pripovedovanjem zgodbin in pravljic, organizacijo umetniške delavnice *TrentaArs*, v zadnjem času pa tudi z »oživljanjem« kamnov iz katerih izvablja zgodbo.

Skupaj s prijateljico Renato Srebot, socialno pedagoginjo iz Nemčije, sta na začetku 90. let prejšnjega stoletja začeli pisati strokovne knjige za otroke. Bili sta prvi v Sloveniji, ki sta napisali otroške meditacije in vizualizacije. Propagirali sta aktivno pripovedovanje zgodbic ter sprostitevno in ekološko vzgojo za otroke in sprostitevne tehnike za odrasle. Poleg treh sprostitevskih knjig za otroke je izšla tudi njuna ekološka knjiga za otroke, knjiga sprostitevskih tehnik za odrasle in sprostitevna kasetna z meditacijo. Vse njune knjige so razprodane, še vedno pa iščeta založnika za Decembrske pravljice in za ekološko zgodbo »V Kraljestvu čistih voda«.

Kristina, vi ste se s pravljicami srečali že v otroštvu. Kakšno je bilo to srečanje? Kdo vam je pravljice bral, pripovedoval? Katere pravljice ste imeli najraje? Ste se s pomočjo pravljic morda bolj zgodaj naučili brati?

Slika 1: Kristina Menih

»Res sem imela neznansko srečo, da sem že v najzgodnejšem otroštvu začela srkati iz brezkončnega in brezčasnega vrelca ljudskih pripovedk, pravljic in zgodb, ki sta se jih moja starša pogosto tudi kar sama »izmišljala«. Slednje sem še posebno rada večkrat poslušala. Hitro sem namreč ugotovila kakšno spremembo in glasno protestirala, da zgodba ne gre tako... Moja ljuba baka pa me je, še ne dveletno deklico že naučila deklamirati kar nekaj živalskih pesmic iz njenega otroštva. Še posebno se mi je takrat priljubila tista mačja: mačka mijavka mijav, mijav, mijav, miška vredna sedem krav. Živo se spominjam, da mi takrat ni šlo v glavo, kako je lahko drobna miška vredna kar sedem krav! Brati pa sem se vseeno naučila šele v šoli. Namreč: strašansko rada sem poslušala druge, ki so mi doživeto pripovedovali ali brali, da bi sama »čitala« kot smo takrat pravili, pa nisem niti pomislila. In se mi danes zdi, da je bilo tako čisto v redu. Brezskrbno otroštvo se namreč tako ali tako še prehitro zaključuje. Ko sem se naučila brati, sem začela odkrivati vzporedni svet črk in oblikovanja zapisanih besed, zato sem se sprva manj osredotočila na samo zgodbo.«

Doma imate zbirko starih in novejših knjig s pravljicami. Koliko knjig obsega ta zbirka? Ali še danes zbirate pravljice?

»Morda gre za naključje, a ravno včeraj sem pospravljala svojo otroško knjižnico in se neznansko razveselila, saj sem našla beležko s popisom vseh knjig v moji lasti do desetega leta starosti. Natanko 154 se jih je nabralo do takrat. Podarjali so mi jih moji starši in sorodniki. Za božične in novoletne praznike sem vedno dobila več knjig in tudi za rojstni dan so me obdarovali z njimi. Poleg pravljic in pripovedk od Slovenskih do Ruskih, Japonskih, Švedskih, Indijskih in celo Šiptarskih pripovedk, pa Grimovih in Andersenovih

pravljic so se v zbirki tekom let nabrale tudi različne študijske knjige, enciklopedije in slovarji, zato se knjižne police pri meni doma kar šibijo. Še vedno pa se počutim kot otrok, ko listam po zbirki angleških zgodb, ki mi jo je v začetku 60. let prejšnjega stoletja poslala teta iz Amerike. Seveda police še vedno pridno polnim- tudi s pravljicami in različnimi zgodbami. Romanov pa imam bolj maloraje si jih izposodim v knjižnici. Kupujem le knjige, ki me pokličejo, saj zanje vem, da jih bom večkrat prebirala.«

Kristina, vi tudi pišete pravljice za otroke. Katere ste do sedaj napisali? Ste te pravljice že kje brali, pripovedovali? Je danes težko najti založnika za pravljice?

»Ja, kar nekaj sem jih že napisala. A objavljena ni še nobena. No, dve sta bili prebrani na Radiu Trst A, nekatere od njih pa pripovedujem otrokom. Še posebno žal mi je, da še ni objavljena ekološko obarvana zgodba V kraljestvu čistih voda. Očitno še ni pravi čas zanjo. Ko bo, bo tudi do objave prišlo... Glede na številne aktivnosti s katerimi se ukvarjam, pa zadnje čase itak ugotavljam, da bi potrebovala sposobnega človeka, ki bi me znal tržiti - menedžerja se temu menda reče bolj učeno, a ne!? Če se kdo od bralcev najde v tem poslu, naj me hitro poišče, ha ha...«

Vi pravljice otrokom tudi pripovedujete na različnih prireditvah. Kje vse ste do sedaj nastopili in kakšne načrte imate v zvezi s pripovedovanjem pravljic otrokom?

»Pripovedovanje zgodb otrokom je tudi zame svojevrstno doživetje. Otroci so namreč kot lakmusov papir in en dva tri ti dajo vedeti, če jim je zgodba zanimiva ali ne oziroma ali jih način pripovedovanja pritegne ali ne. Pripovedovanje je poseben dar in zame predstavlja poseben čar. Zelo

rada se vživljam v pravljicne zgodbe in jih prenašam naprej. Tudi odraslim, če so me le pripravljene poslušati. Zelo rada nastopam po knjižnicah, šolah in vrtcih in se z veseljem odzivem povabilu med otroke in odrasle.«

Pravljice pripovedujete tudi odraslim in osebam s posebnimi potrebami. Kakšen je občutek, ko pravljice pripovedujete ljudem s posebnimi potrebami?

»Pripovedovanje odrasli publiki se tako vsaj osebno razmišljam, kaj dosti ne razlikuje od pripovedovanja otrokom. Da je le zgodba zanimiva in primerna določeni publiki. Pripovedovanje zgodb vedno boža dušo, ta pa se ne deli na otroško, odraslo ali na dušo s posebnimi potrebami. Vsi smo eno.«

Z znanim istrskim glasbenikom Marinom Kranjcem pripravljata skupni projekt?

»Drži. Gre za trilogijo, povezano z zgodbami obalnih mest in zaledjem slovenske Istre. Prvi del, ki ga ravno vadiva, je posvečen predvsem izolskim zgodbam, ki sem jih skrbno izbirala. Sama pripovedujem te zgodbe, Marino pa me spremlja z različnimi instrumenti in s petjem. Nastope načrtujeva predvsem po knjižnicah in drugih kulturnih ustanovah in to ne le po Istri ampak širom Slovenije. Mislim si namreč: če publika ne more priti v Istro, jim Istro pač pričarajva midva v njenem domačem okolju...«

Vi pravljice tudi zbirate, iščete jih v literaturi, različnih dokumentih... Zanimajo vas predvsem istrske pravljice. Zakaj?

»Pravljice in pripovedke, pa tudi nenavadne zgodbe me pač privlačijo. Rada jih prebiram in tudi zbiram, tiste, ki se me najbolj dotaknejo, pa »posvojim« za pripovedovanje v javnosti. Trenutno res iščem

predvsem Istrske zgodbe in sicer take, primerne za drugi in tretji del zgoraj omenjene trilogije.»

Kakšne pravljice najraje pripovedujete? Slišala sem že vašo interpretacijo Zlatoroga. Kje ste našli to varianto?

»Oh, vrsta pripovedi, za katero se odločim, je odvisna od publike in mojega razpoloženja. Glede na to, da si služim denar predvsem kot samostojna novinar-

ka, ki najraje piše reportaže in različne življenjske zgodbe, zelo rada brskam po različnih arhivih in se pogovarjam z ljudmi. Tako sem prišla do različnih virov...

Znani sta vsaj dve zgodbi o Zlatorogu: »bobinjska« in »trentarska«. Ja, pripovedujem zgodbo o Zlatorogu in Krivopetnicah, ki jo je zapisala žal že pokojna Trentarka Svetka Zorč. K sreči imam to, sicer že zdavnaj razprodano knjigo v svoji knjižnici. Konec zgodbe se mi zdi še posebno pomenljiv: pravi namreč, da se bo

nekoč rodil junak, ki bo v gori Pihavcu odkril zlati zaklad in potem se bo Trentarjem spet dobro godilo in jim ne bo nič več treba s trebuhom za kerubom hoditi...«.

Pogovarjala se je Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

PRIMORCI BEREMO SLOVENSKE AVTORJE – ŽE TRETJIČ USPEŠNO

Letošnji projekt Primorci beremo, ki se je izteklo novembra, že tretje leto dokazuje, da se povečuje število bralcev, ki posegajo po slovenskih avtorjih. Tako so bralci v primorskih knjižnicah v treh letih prebrali že 10.449 knjig slovenskega leposlovja, s čemer podirajo predsodke o "nezanimivih Slovencih". Tudi letos je bil to največji projekt spodbujanja branja slovenskih avtorjev v Sloveniji.

V projekt je bilo letos vključenih kar devet primorskih knjižnic. Pobudnica projekta je od vsega začetka knjižnica Cirila Kosmača **Tolmin**, vključene pa so bile še Lavričeva knjižnica **Ajdovščina**, **Goriška** knjižnica Franceta Bevka, Mestna knjižnica in čitalnica **Idrija**, Knjižnica Makse Samsa **Ilirska Bistrica**, Mestna knjižnica **Izola**, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja **Koper**, Mestna knjižnica **Piran** ter Kosovelova knjižnica **Sežana**.

Tako so bralci v vseh sodelujočih knjižnicah v treh letih prebrali skupaj **10.449 knjig**. V tem času je bilo sodelujočih skupaj **1.572 bralcev**. Od tega jih je projekt v celoti zaključilo (prebranih 5 prozskih del in ena pesniška zbirka) **1.024 bralcev**, oz. 65 % vseh sodelujočih v projektu.

Samo letos se je v projekt vključilo **827 bralcev** iz vseh devetih vključenih knjižnic ter prebralo skupaj kar **5.679 knjig** slovenskega leposlovja. Tistih, ki so projekt v celoti zaključili je bilo skupaj **563**.

Projekt Primorci beremo, ki se je rodil iz prepričanja, da smo **knjižnice** kot ene od **nosilk bralne vzgoje in**

kulture v Sloveniji poklicane, da bralce prepričamo, da tudi **Slovinci pišejo berljivo in zanimivo in da imamo veliko število domačih prozskih del, po katerih je vredno poseči**, tudi letos dokazuje, da so slovenski avtorji za bralce zanimivi, in se mišljenje, da je žanrska oz. trivialna prevedena literatura lažje berljiva kot slovenska, spreminja.

Letos so bralci lahko izbirali med knjigami s seznama **53 naslovov slovenskih avtorjev**. Ker so med najbolj brani iz knjižnic podatki zelo raznovrstni, naj navedemo le nekatere, po katerih so pogosteje posegali: **Lainšček: Petelinji zajtrk**, **Rožanc: Ljubezen**, **Fritz-Kunc: Zbogom, prijatelj moj**, **Kovič: Mala nebesa**, **Kosmač: Punk is dead**, **Svit: Coco dias**, **Pribac: Vonj po jasminu**, **Verč: Mož, ki je bral Disneyeve stripe** in drugi.

Izvedbo projekta so poleg knjižnic letos omogočili tudi: Celjska Mohorjeva družba; Go-Partner, d.o.o. Logatec; Buča, knjigotrštvo, d.o.o., Ljubljana; Libris, trgovsko in knjigotrško podjetje d.o.o, Koper; Založba Litera, Maribor; Miš založba – Mish, Janez Miš, s.p., Dob pri Domžalah; Mladinska knjiga založba, d.d., Ljubljana; Modrijan založba d.o.o., Ljubljana; Samostojna in neodvisna založba Prešernova družba d.d.; Študentska založba, Ljubljana; Učila International, d.o.o. Tržič; Vale-Novak d.o.o., Ljubljana; Založba Kmečki glas, Ljubljana; Založba Rokus Klett, d.o.o., Ljubljana; Založba Sanje d.o.o.

Na zaključnih prireditvah med 23. novembrom in 4. decembrom so sodelujoče knjižnice gostile ustvarjalce

ter podelile priznanja in knjižne nagrade vsem, ki so projekt zaključili, in sicer: v Mestni knjižnici Piran, v Goriški knjižnici F. Bevka, v Lavričevi knjižnici Ajdovščina, v Mestni knjižnici in čitalnici Idrija, v Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica in v Osrednji knjižnici S.Vilharja Koper je bil gost večera **Feri Lainšček**, v Mestni knjižnici Izola **Vanja Pegan**, v knjižnici Divača (Kosovelova knjižnica Sežana) sta bila gosta večera **Aleš Berger in Ludwig Hartinger** ter v Knjižnici Cirila Kosmača Tolmin, **Andrej Rozman Roza**.

Projekt Primorci beremo dokazuje, da knjižnice uspešno spodbujamo odrasle k branju slovenskega leposlovja, da imamo veliko avtorjev, ki si zaslužijo pozor-

nost bralcev. Veseli nas spoznanje, da je primorska bralna veriga iz leta v leto daljša in predstavlja pomemben prispevek k ohranjanju materinščine ter kakovostnega branja.

Več o projektu lahko preberete na spletni strani: <http://www.tol.sik.si/primorci-beremo/>.

v imenu sodelujočih knjižnic
Marina Hrs
Mestna knjižnica Izola

IZPOSOJA E-KNJIG NA BRALNIKIH V MESTNI KNJIŽNICI LJUBLJANA

Izposoja e-knjig na bralnikih Kolibri V3 poteka v MKL, Knjižnici Bežigrad in sicer v okviru projekta »Slovenske avtorje berem napredno, listam e-papir«. Avtorja projekta sta Mateja Ločniškar-Fidler in Igor Andrin. Priprave so trajale od začetka lanskega leta do srede decembra, saj je tovrstna ponudba za splošne knjižnice dejansko nekaj novega.

Namen projekta, ki ga je idejno in finančno podprla Javna agencija za

knjigo RS v letu 2009, je spodbujanje branja e-knjig klasičnih in predvsem sodobnih slovenskih avtorjev. V MKL smo se odločili, da e-dela izposodimo na bralnikih in tako omogočimo uporabnikom, da se preizkusijo ne le v branju elektronskih leposlovnih knjig, ampak tudi v branju s pomočjo bralnika - <http://www.mklj.si/index.php/zameditije/arhiv-novic/363-bralniki-v-mkl>.

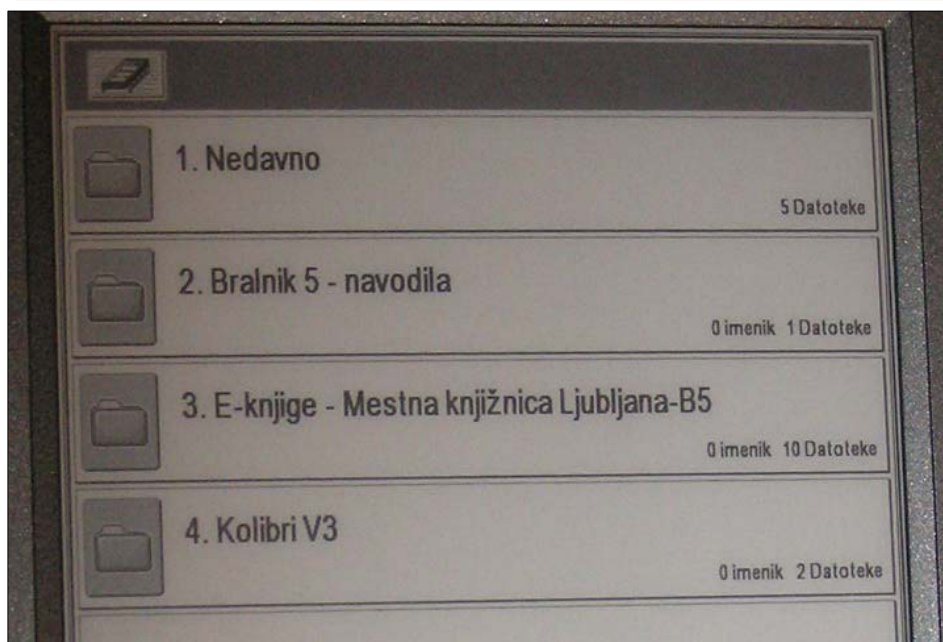
Ciljna skupina projekta so mladost-

niki in odrasli ter uporabniki s posebnimi potrebami, npr. slabovidni in tisti, ki ne morejo več držati v rokah težkih knjig.

Bralnike z izbranimi e-knjigami smo začeli izposojati koncem meseca decembra lanskega leta. Elektronske knjige smo izbrali v Založbi Ruslica (ČZP Večer - <http://www.ruslica.si>), prvi slovenski elektronski založbi, ki prodaja predvsem knjige klasičnih in sodobnih slovenskih avtorjev. Navajamo

Sliki 1 in 2: branje e-knjige in izposoja bralnika. MKL, Knjižnica Bežigrad. 2009

Slika 3: izsek zaslona bralnika. 2009

nekatero med izbranimi avtorji: Bogdan Novak, Feri Lainšček, Vinco Möderndorfer, Vladimir Bartol, Evald Flisar, Lojze Kovačič, Vitomil Zupan, Matjaz Kmecl, Bruno Hartman, Ciril Zlobec, Ivan Cankar, Josip Jurčič, France Prešeren, Janko Kersnik. Seveda smo z Založbo Ruslica sklenili oziroma podpisali ustrezno pogodbo o uporabi avtorskih del. Bralnik Kolibri V3 pa trži slovensko tehnološko podjetje EPTS (Electronic Paper and Technology Solutions - <http://www.eptsolutions.com>).

Izposoja petih bralnikov, na katerih so že omenjena izbrana dela sodobnih slovenskih avtorjev, poteka trenutno v MKL Knjižnici Bežigrad. Pogoji izposoje so enaki pogojem izposoje monografskih publikacij, tj. izposoja za 3 tedne z možnim enkratnim podaljšanjem. Rezervacija ni mogoča. Pogoj s strani uporabnika je urejeno članstvo Mestne

knjižnice Ljubljana.

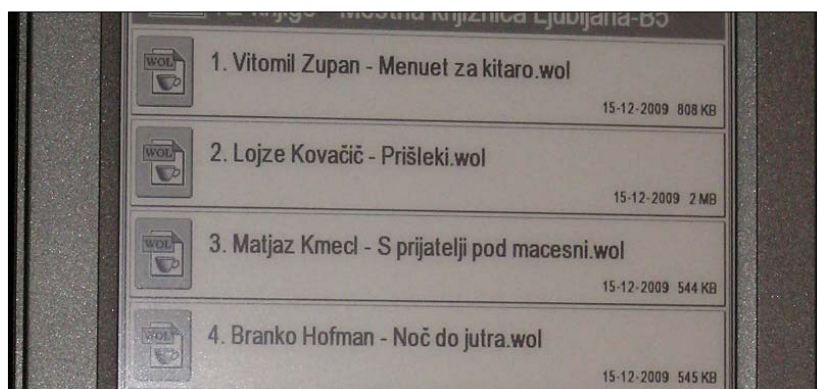
Na vsakem bralniku so poleg izbranih leposlovnih del naložena osnovna navodila za rokovanje z bralnikom in tudi natančnejši opis bralnika Kolibri V3. Bralniku so priložena še tiskana navodila in anketni list za uporabnike oz. bralce e-knjig. Izpolnjene ankete bodo omogočile prve ocene o novi ponudbi. Med osnovnimi tiskanimi in e-navodili je med drugim zapisano, da prenašanje kakršnihkoli vsebin na bralnik, ki

je last knjižnice, ni dovoljeno, je onemogočeno in da z bralnikom lahko beremo le dela, ki so že naložena.

O prednostih in pomanjkljivostih bralnikov smo že veliko napisali, tudi v Knjižničarskih novicah, in še več o e-knjigah v knjižnicah (Knjižnica, Šolska knjižnica, Knjižničarske novice) tako, da se na tem mestu ne želimo ponavljati, le obvestili bi radi širšo javnost, da splošne knjižnice sledimo tehnološkemu razvoju.

Prve izkušnje projekta bodo pokazale, ali je smiselno bralnike vključiti med naše storitve kot stalno ponudbo. Zanima nas še, če naši uporabniki želijo brati tudi leposlovnne e-knjige in tako morda pričakujejo čim hitrejši odziv knjižnic na ponudbo e-knjig v slovenskem jeziku, ki je ob ponudbi Založbe Ruslica s strani drugih slovenskih založb praktično še ni.

Mateja Ločniškar-Fidler
Mestna knjižnica Ljubljana

Slika 4: izsek zaslona bralnika. Mapa E-knjige – Mestna knjižnica Ljubljana – B5. 2009

SLIKE MOJCE SEMPRIMOŽNIK V MKI

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

V Mestni knjižnici Izola v mesecu decembru razstavlja gospa Mojca Semprimožnik, doma iz Gornjega grada, kraja, ki leži v čudovito lepi kotlini, predgorju Savinjskih Alp pod Menino planino, Lepenatko in Rogatcem. Njene slike na platno, poslikane z različnimi motivi, nekatere večbarvne, druge monokromatske, smo postavili kar v vse proste koticke v knjižnici, toliko jih je prinesla s seboj. In pravi, da jih ima doma vsaj še trikrat toliko. Sicer Mojca Semprimožnik dela v Domu ostarelih, ki je bil v Gornjem gradu zgrajen zaradi naravnega in mirnega okolja z željo, da bi se uporabniki v tem okolju počutili kot doma. Pod svojo streho ta dom danes gosti že več kot 150 upokojencev. Mojca je tam zaposlena kot delovna terapevtka in v svojem poklicu neizmerno uživa. Prav tako kot njeno delo je izpolnjen tudi njen prosti čas, v katerem se posveča slikanju, tkanju, izdelovanju nakita iz filca, keramike in fimo mase ter šivanju prelepih ročnih torbic iz blaga, filca, ki ga sama izdelava, ter doma narejenega tkanja. Ker je njena razstava nekaj prav posebnega, smo jo poprosili za pogovor.

MKI: Mojca Semprimožnik, vi ste doma iz Gornjega grada. Kako ste izvedeli za našo knjižnico in možnost razstavljanja v njenih prostorih?

MS: Za možnost postavitve razstave mi je povedala prijateljica, ki je pred nekaj meseci pri vas razstavljala svoje vezenine. Ker sama nisem prav prodorna in aktivna, kar se tiče iskanja razstavnih prostorov, predvsem pa, ker so mi bližji ambient, kjer si lahko slike ogledajo ljudje, ki ne pridejo ravno s tem namenom, se mi je zdela to odlična priložnost. Če povem po pravici, predstavlja pomemben del tega izziva tudi dejstvo, da imam Izolo neskončno rada, da jo obiščem vsako leto nekajkrat, če se le ponudi priložnost. Izola je tudi mesto, kjer sem se udeležila svojega prvega ex tempora in verjetno tudi to pove svoje.

MKI: Imate galerijo tudi v Gornjem gradu? Kaj pa knjižnico? Ste že večkrat razstavljali? Kje?

MS: Res je, tudi v Gornjem Gradu imamo galerijo, ki aktivno deluje od pomladi do jeseni in prav tam sem se prvič samostojno predstavila. Sicer pa se tja najraje odpravim skupaj s stanovalci Centra starejših – vsak mesec si gremo ogledat novo razstavo. Razstavnih prostorov ima tudi Center starejših in tudi tam so stene vedno privlačne za ogled. Samostojno sem razstavljala še v Mozirju, na Rečici ob Savinji ter v Braslovčah, skupinskih razstav in sodelovanj na likovnih kolonijah ter ex temporih pa imam pravo malo zbirko. Iskreno? Najraje se pridružim ustvarjanju na Primorskem. Imamo Občinsko knjižnico, svojo knjižnico pa ima tudi Center starejših – v obe zelo rada zaidem, saj imam ljubezen do pisane besede nekako zapisano v genih.

MKI: Na svoji spletni strani <http://sanam.moj-album.com/> predstavljate svoje slike, prav tako pa tudi različne druge izdelke. Kdaj ste začeli slikati? Kaj vam slikanje pomeni?

MS: Na prvi tečaj pri gospodu Robiju Klančniku sem se vpisala nekako pred devetimi leti, ko sem se včlanila v Likovno društvo GAL iz Rečice ob Savinji. On me je prvi peljal med skrivnosti likovnega ustvarjanja, a se nekako nisem mogla otrestiti strahu pred barvami. Nastajale so večinoma grafike, pa tudi risbe, takrat sem se zaljubila v glino. Kasneje sem obiskovala kar nekaj tečajev pri akademskem slikarju gospodu Denisu

Senegačniku – njemu je uspelo, da me je prepričal v popotovanje v svet barv, takrat sem začela slikati. Neizmerno sem hvaležna obema – njuno znanje je neprecenljivo, še več pa je morda v prvi fazi pomenil občutek, da zaupata v moje delo. Počasi sem začela zaupati tudi sama. Dobivala sem pogum, izkušnje, oboje pa potrejevala v druženju z ostalimi člani društva na tečajih in skupnih razstavah.

Kot ste omenili – ustvarjam tudi v drugih sferah, a slikanje pretehta vse. Kaj mi pomeni? Tega se ne da povedati v enem stavku. Ali pač? Da sem to jaz? Na nek način zagotovo. Na platno se včasih kar sama zapiše zgodba, ki je ne povem nikomur. Vesela sem, če te zgodbe kdo razume tudi brez besed. Slike so včasih puste, težke, spet drugič vesele in navihane; v njih je strast, v njih je beda spoznanj, v njih sem jaz. Na platnu je tisto, kar je v meni. Preprosto.

MKI: Kakšno tehniko uporabljate pri slikanju?

MS: Oh, olja ... dišijo, polzijo, pašejo k mojemu načinu razmišljanja. Občasno se kajpak zgodi kak izlet tudi k drugim tehnikam (akril, recimo), a ostane pri muhah enodnevnih. Vedno znova me pritegnejo možnosti, ki jih ponujajo olja.

MKI: Vaša izbira motivov za slikanje je zelo pestra. Navdihujejo vas vaško življenje in kmečka opravila, vaši varovanci v domu upokojencev, Afrika, arhitektura... Katere motive najraje slikate?

MS: Začela sem z arhitekturo, z izseki, postavljenimi na platno v neobičajnih kompozicijah. Kompoziciji sem dajala prednost, mogoče še detajlom. Prav nasmejati se moram, kako sem še pred parimi leti vneto zatrdjevala: ne, ljudi pa že ne bom nikoli slikala! Zarečen kruh ... Začelo se je z obrazi otrok iz Afrike, ki sem jih združila v cikel »Bodimo modri, in ne črno-beli«. Morda sem v svojem jeziku protestirala in z njihovimi kriki kričala tudi jaz. Afrika me je začarala na nek neopisljiv način, saj nikoli nisem bila tam, pa vseeno velikokrat črparam navdih prav od tam – bodisi, ko slikam, šivam ali izdelujem nakit. Kasneje sem našla v obrazih in figuri pravi izziv – to je bilo tisto, kar nisem znala, morda zato toliko bolj privlačno, neraziskano ... Vaški motivi, seveda, doma sem s kmetije visoko pod Menino, s tem sem odraščala in čedalje bolj vem, da pogrešam vse, kar mi je dajal tak način življenja ... Spoštujem prvobitnost človeka, zgodbe, ki jih nosimo s seboj in tako se tudi obrazi naših varovancev ponujajo kar sami. Motivi, ki jih najraje slikam, se tako spreminjajo, s časom se dopolni en izziv in na obzorju že čakata dva. Včasih si rečem, da bi morala živeti vsaj še tri življenja, da bi se na platnih manifestiral samo del tistega, kar bi tam rada videla.

MKI: Nekatere vaše slike so narejene v mnogih odtinkih ene barve, na primer rjave, modre, črne... Kako to, da ste se odločili za tak način slikanja?

MS: Že prej sem omenila obdobje, ko sem se nekako »balala« barv. Takrat sem začela iskati možnosti v odtinkih in tja me rado ponese še danes. Včasihraje pripovedujem s potezo, kot z barvo.

MKI: Od kod vaša ljubezen do afriških motivov?

MS: To sem se večkrat vprašala že tudi sama. Odgovora ne poznam, vsaj takšnega, ki bi zaobjel vsa dejstva, ne. Del navdih je gotovo v nepoznanem, del v izrazih, ki jih nosijo ti obrazi

... Vem, da tole ni odgovor, ki bi ga želeli, a resnično so občutenja, ki me zajamejo ob ustvarjanju česarkoli, kar zajema to tematiko, nerazložljiva.

MKI: Mojca, vi znate narisati srečo ali žalost v očeh afriške deklince... Kako vam to uspe?

MS: Mi res? Hvala. Morda je v tistih očeh tudi del moje sreče, ali moje žalosti.

MKI: Na spletni strani <http://sanam.moj-album.com/> predstavljate še druge svoje izdelke: nakit, torbice, tkanine... Kdaj ste začeli izdelovati nakit in iz kakšnih materialov ga izdelujete?

MS: V teh vodah sem pa še čisto nova. Lani, ko sva se s hčerko podali na lov za nakitom za njen maturantski ples, ki je bil zaradi specifičnih zahtev vnaprej obsojen na neuspeh, po drugi strani pa je spodbudil nastanek prvih uhanov, se je rodila prava obsesija. Čim sem le imela nekaj minut, sem delala skice, iskala kombinacije ... Pravzaprav je vsak material lahko izziv. Les, kamen, filc, das masa, polimerne mase in še kaj. Možnostim ni konca. Idejam tudi ne.

MKI: Kaj pa tkanje? Tudi s tem se ukvarjate... Imate doma svoje statve? Koliko časa že tkete? Raje uporabljate volno ali bombaž? Kaj vse ste že stkali na vaših domačih statvah?

MS: Oh, to je še ena od obsesij; najnovejša, stara slabe tri mesece. Statve sem si želela, od kar sem na nekem sejmu prvič videla, kako gre to v živo. Potem sem spoznala gospoda, ki jih izdeluje – tudi manjše, namizne, primerne za stanovanje v bloku. Odločitev je bila hipna, ljubezen velika. Želja pač nimamo zato in za to, da bi jih gledali od daleč, pač pa zato in za to, da si jih izpolnimo, kajne? Glede na tako kratek staž se s količino izdelkov res ne morem pohvaliti, z veseljem pa povem, da je tkanje poligon za domišljijo – ponuja obilo možnosti, pa tudi sprostitev. Raje delam z volno, gre hitreje:) Najraje se lotim kombinacij – torbica in šal, recimo, je že ena od njih.

MKI: Tudi filc izdelujete sami? Kaj pa ročne torbice iz filca? Tale vaša torbica je na primer prav nekaj posebnega... Pa take lepe rožice ste prišli nanjo... Le kje dobivate ideje za vse te čudovite izdelke in kdaj najdete čas, da vse to naredite?

MS: Zaenkrat izdelujem filc s tehniko suhega filcanja, ker ne potrebujem večjih kosov, pač pa samo dodatke – ja, kot so tele rožice. Ali pa za nakit, tudi tam niso potrebne večje površine. Ideje? Uh, joj, ne sprašujte. Nimam pojma, od kje se jih vali takšna množica, neprestano, ampak res neprestano, včasih niti spat ne morem. Tudi takrat se najde čas. Sicer pa imam službo samo dopoldne, odraslo hčer, proste vikende... V tem pogledu se res ne smem pritoževati. Tega, da na ta račun hudo trpi gospodinjstvo, tudi ne morem reči – oba, mož in hči, se rada sučeta po kuhinji. Ne bom pa trdila, da nimam kdaj slabe vesti – raje ne povem, kdaj sem nazadnje pomila tla, recimo :) Resno – moram povedati, da brez podpore, pomoči, predvsem pa spodbude vseh, ki jih imam rada, ne bi šlo.

MKI: Imate radi knjige in ali vam sploh ostane kaj časa za branje? Katere knjige najraje berete?

MS: Pri knjigah imam neke vrste intervale. Pride obdobje, ko berem, berem, berem ... Potem pa pridejo naročila ali odkrivanja nove obsesije, in berem manj. Knjige sicer obožujem. Vse. Tudi pravljice. Najraje imam slovenske avtorje, četudi velikokrat slišim, da so po svoje težki. Niso. Tak je čas in takšni smo. Včasih se je težko pogledat v ogledalo. Kar nekaj sezon sem se ubadala z Milčinskimi in njegovimi Butalci. Nekaj dejanj sem dramatisirala in skupaj z dramsko skupino iz mojega rojstnega kraja smo jih postavili na oder. Pa se ga še nisem naveličala.

Vedno je najti kaj novega, pri njem sploh. Najbrž nikoli ne bo nehal bit aktualen.

MKI: Kako poteka vaš dan? Zjutraj ste v službi... Kaj ste pravzaprav po poklicu in ali radi opravljate svoje delo?

MS: Delam v tajništvu Centra starejših, po poklicu sem ekonomska tehničarka. Poleg tega pomagam tudi na delovni terapiji, kjer se naši stanovalci zbirajo na ustvarjalnih uricah. Moram po pravici povedati, da so to velikokrat najlepši trenutki, ti ljudje me napolnijo z energijo, včasih imam občutek, da mi vidijo v dušo. Namesto, da bi jaz dajala njim, dajejo oni meni – veselje, tople besede, med nami je ne samo ustvarjalna energija, pač pa tudi spoštovanje, zaupanje.

MKI: Kaj pa počnete v prostem času?

MS: Vse, kar sva že omenili, in še bi se kaj našlo. Zelo rada sem z najbližjimi, sicer pa sem ene vrste samotarka. Velikokrat po tistem, ko pridem iz službe, za sabo zaprem vrata stanovanja in me ne zanima nič. Razen ... obsesij :)

MKI: Okolica Gornjega grada je zelo lepa. Greste radi kam na izlet?

MS: Oja, rada. Še raje pa k staršem, predvsem poleti, ko je košnja ... To je pač ena od vezi s tistim, od česar sem odšla. Med kmetijo in stanovanjem v bloku paralel skoraj ni mogoče vleči. Če pogrešam zemljo? Ja. Zelo. Pobočje Menine, kjer sem odraščala, je nemogoče nadomestiti.

MKI: Posebna znamenitost Gornjega grada je mogočna katedrala Sv. Mohorja in Fortunata, z največjo prostornino in kupolo v Sloveniji. Kaj pa gornjegrajski muzej? Kakšne zbirke obsega? Greste radi na obisk v muzej?

MS: Zgodovina Gornjega Grada je mogočna prav tako, kot je mogočna naša katedrala ... Delčki preteklosti so zbrani tudi v muzejih, kjer so prečudovite etnološke zbirke, verske zbirke, posebej se mi dopadejo zbirke starih razglednic in fotografij. Imamo srečo, da so v našem kraju ljudje, ki se dobesedno razdajajo za ohranitev različnih biserčkov naše dediščine, in tudi zato je ogled zbirk vsakič prav posebno doživetje.

MKI: Mojca Semprimožnik, zahvaljujemo se vam za pogovor in za to, da ste našo knjižnico izbrali kot razstavni prostor. Upamo, da boste z veseljem še kdaj razstavljali pri nas, pa ne samo slike, tudi vaš nakit, tkanje in torbice. Želimo vam še veliko ustvarjalnih idej in veselja do dela!

MS: Hvala za lepe želje, predvsem pa za priložnost, ki ste mi jo ponudili, da sem lahko platna postavila na ogled v vaših prostorih. Z veseljem še pridem.

Pogovarjala se je Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

Slika 1: slike Mojce Semprimožnik

SEZNAM NOVOSTI INFORMACIJSKEGA CENTRA ZA BIBLIOTEKARSTVO V NUK-u (oktober - november 2009)

NOVOSTI

1. EUROPEAN Conference on Digital Libraries (13 ; 2009 ; Corfu)
Research and Advanced Technology for Digital Libraries : Proceedings / 13th European Conference, ECDL 2009, Corfu, Greece, September 27 - October 2, 2009 ; Maristella Agosti ... [et al.] (eds.). - Berlin ; Heidelberg ; New York : Springer, 2009. - XIX, 497 str. : ilustr. ; 24 cm
COBISS.SI-ID [248051968](#)
2. FUNCTIONAL requirements for authority data : a conceptual model : final report, December 2008 / edited by Glenn Patton ; IFLA Working Group on Functional Requirements and Numbering of Authority Records (FRANAR). - München : K. G. Saur, 2009. - 101 str. : ilustr. ; 25 cm. - (IFLA series on bibliographic control ; vol. 34)
COBISS.SI-ID [246997504](#)
3. The FUTURE of the book in the digital age / edited by Bill Cope and Angus Phillips. - Oxford : Chandos, 2006. - XX, 226 str. : ilustr. ; 25 cm
COBISS.SI-ID [32749922](#)
4. GERC, Ana
Biblioteka u digitalnom okruženju : priručnik za predmet Informatizacija bibliotečke djelatnosti / Ana Gerc. - Sarajevo : Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2008. - 315 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Stručna biblioteka literatura)
COBISS.SI-ID [248166912](#)
5. GRIČAR, Maja
Literatura v angleškem jeziku v šolskih in splošnih knjižnicah na Dolenjskem ter njena uporaba pri poučevanju angleškega jezika = Literature in English in public and school libraries in the Dolenjska region and its use in ELT : diplomsko delo / Maja Gričar. - Dolenje Jesenice : [M. Gričar], 2009. - 135 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40031074](#)
6. INFORMATION science in transition / edited by Alan Gilchrist. - London : Facet, 2009. - XXIX, 401 str. : graf. prikazi ; 24 cm
COBISS.SI-ID [247843584](#)
7. LIBRARY/VENDOR relationships / Sam Brooks, David H. Carlson, editors. - Binghamton (N. Y.) : Haworth Information Press, 2006. - 232 str. : ilustr. ; 23 cm
COBISS.SI-ID [15052434](#)
8. MEGILL, Kenneth A.
Corporate memory : records and information management in the knowledge age / Kenneth A. Megill. - 2nd ed. - München : K. G. Saur, 2005. - XII, 143 str. ; 24 cm
COBISS.SI-ID [242986496](#)
9. MENDRAGIČ, Ada
Kako bralci izrazijo vsebino leposlovnih del? : diplomsko delo / Ada Mendragič. - Ljubljana : [A. Mendragič], 2009. - 69 f. : preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [39485538](#)
10. MESTNA knjižnica (Ljubljana). Knjižnica Prežihov Voranc. Enota (Brezovica)
Knjižnica Brezovica : na stičišču / [uredila Barbara Marinčič ; fotografije Andreja Aljančič Povirk, Karolina Harjač Bricelj, Kristjan Srpčič]. - Brezovica : Občina, 2009. - 16 str. : ilustr. ; 17 cm
COBISS.SI-ID [243553792](#)
11. NELSON, Sandra S.
Implementing for results : your strategic plan in action / Sandra Nelson for the Public Library Association. - Chicago : American Library Association, 2009. - XVII, 234 str. : tabele ; 28 cm. - (PLA results series)
COBISS.SI-ID [248002048](#)
12. RANKIN, Carolyn
Delivering the best start : a guide to early years libraries / Carolyn Rankin and Avril Brock. - London : Facet Publishing, cop. 2009. - XVI, 190 str. : ilustr. ; 24 cm
COBISS.SI-ID [247554048](#)
13. RUSTJA, Nina, bibliotekarka
Parlamentarne knjižnice : kakovost storitev na primeru Dokumentacijsko-knjižničnega oddelka Državnega zbora : diplomsko delo / Nina Rustja. - Ljubljana : N. Rustja, 2009. - 94 f. : ilustr., preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [345599](#)
14. SAVJETOVANJE bibliotekara Bosne i Hercegovine Juni na Uni : 2004.-2007. / [glavni i odgovorni urednik Ismet Ovčina]. - Sarajevo : Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, 2008. - 198 str. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [248189184](#)
15. STROKOVNO srečanje z mednarodno udeležbo Knjižnica - igrišče znanja in zabave (5 ; 2009 ; Novo mesto)
Splošne knjižnice - žarišča neskončne kreativnosti / 5. strokovno srečanje z mednarodno udeležbo Knjižnica - igrišče znanja in zabave, Novo mesto, 24. in 25. septembra 2009. - [Novo mesto] : Knjižnica Mirana Jarca, [2009]. - 26 str. ; 23 cm
COBISS.SI-ID [247916288](#)
16. VIDIC, Mira
Odnos visokošolski knjižničar-študent : poznavanje dela knjižničarja s strani študentov : diplomsko delo / Mira Vidic. - Ljubljana : [M. Vidic], 2009. - 119 f. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [39482466](#)
17. VRANCE, Doroteja
Izgradnja knjižničnih zbirk v splošnih knjižnicah : študija primera Knjižnice Ksaverja Meška Slovenj Gradec : diplomsko delo / Doroteja Vrance. - Ljubljana : [D. Vrance], 2009. - 77 f. : ilustr., preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [39514466](#)
18. WILLIAMS, Caroline M.
Managing archives : foundations, principles and practice / Caroline Williams. - Oxford : Chandos, 2006. - XVII, 248 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Chandos information professional series)
COBISS.SI-ID [243262208](#)
19. YOUTH information-seeking behavior. 2, Context, theories, models, and issues / edited by Mary K. Chelton, Colleen Cool. - Lanham (Maryland) ; Toronto ; Plymouth : The Scarecrow Press, 2007. - XXVIII, 382 str. : ilustr., graf. prikazi ; 22 cm
COBISS.SI-ID [247554560](#)
20. ZEVNIK, Anja
Viri, ki jih študentje bibliotekarstva uporabljajo za pripravo seminarskih nalog : diplomsko delo / Anja Zevnik. - Ljubljana : [A. Zevnik], 2009. - 78 f. : ilustr., preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [39456098](#)

OBVESTILA

RAZPIS ZA NAJBOLJŠI ŠTUDENSKI PRISPEVEK

Revija *Libri: international journal of libraries and information service* je objavila razpis za najboljši študentski prispevek (Best *Libri* Student Paper 2010). V članku naj študentka ali študent predstavi raziskavo na eno izmed najbolj aktualnih bibliotekarskih tem oziroma področja informacijske znanosti, rok za oddajo prispevka je 31. maj 2010. Poleg objave članka v reviji *Libri* študentka ali študent dobi nagrado v višini 500,00 EUR. Več informacij na: <http://www.librijournal.org/>

OBVESTILA

OGLASI

Ponujam pomoč pri obdelavi osebnih bibliografij znanstvenih raziskovalcev v bazi COBISS. SI. V vzajemni bibliografski bazi sem doslej kreirala približno 30 000 zapisov in sem redaktorica približno 16000 zapisov. Imam vsa potrebna pooblastila za obdelavo monografskih publikacij, kontinuiranih virov, integriranih virov, člankov in drugih sestavnih delov ter neknjižnega gradiva; pooblastila za delo v bazi CONOR in CORES bazi ter dostop v OCLC bazo.

Kontakt: e-mail: osebne.bibliografije@gmail.com, tel.: 040 751 102

OBVESTILA

NAVODILA AVTORJEM

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena

avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije *Knjižnica*. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključi v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z

začetno navedbo "Od leve proti desni:... ". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v *Knjižničarskih novicah*. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki *Knjižničarskih novic*.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!